

**UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH**

Canvi de nom de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona (ESAB) per Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona (EEABB)

Acord CS/2020/01/25, de 7 d'abril de 2020, del Consell Social, pel qual s'aprova el canvi de nom de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona (ESAB) per Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona (EEABB)

Secretaria General

- Document amb l'aprovació del Consell de Govern d'1/04/2020

ACORD DEL CONSELL SOCIAL SOBRE EL CANVI DE NOM DE L'ESCOLA SUPERIOR D'AGRICULTURA DE BARCELONA PEL D'ESCOLA D'ENGINYERIA AGROALIMENTÀRIA I DE BIOSISTEMES DE BARCELONA

ANTECEDENTS

1. El fet que l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona (ESAB):

- estigui centrada en el coneixement científic i tecnològic del sistema agroalimentari i a l'enginyeria dels biosistemes
- tingui la voluntat de posicionar-se fermament en l'àmbit 'Agro-Alimentari', donat que la seva ubicació en el Baix Llobregat i Barcelona afavoreix la seva especialització des de l'agricultura, la indústria alimentària, el gran comerç i la gastronomia
- tingui la voluntat de connectar amb la societat i els pre-graus, incorporant el terme 'alimentació' de la mateixa manera que ho han fet altres centres i connectar millor amb les inquietuds socials de la joventut

ha incentivat la proposta de sol·licitud de canvi de nom d'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona pel d'Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona. S'adjunta informe justificatiu de la proposta.

2. La Junta d'Escola de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona, de 24 de febrer de 2020, va aprovar per majoria absoluta el canvi de nom de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona pel d'Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona.

3. El Consell de Govern de data 1 d'abril de 2020 va aprovar condicionat a l'informe favorable del Consell Social, el canvi de nom de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona pel d'Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona i les denominacions i acrònims de l'Escola següents:

- Català: Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona (EEABB)
- Castellà: Escuela de Ingeniería Agroalimentaria y de Biosistemas de Barcelona (EEABB)
- Anglès: Barcelona School of Agri-Food and Biosystems Engineering (EEABB)

FONAMENTS DE DRET

1. L'article 8.2 de la Llei orgànica 6/200, de 21 de desembre, d'universitats estableix que la creació, la modificació i la supressió dels centres les acorda la comunitat autònoma, o bé per iniciativa pròpia, amb l'acord del Consell de Govern de la universitat, o bé per iniciativa de la universitat, mitjançant proposta del Consell de Govern, en els dos casos amb l'informe previ favorable del Consell Social.
2. L'article 25 dels Estatuts de la UPC estableix que la creació, modificació i supressió de centres docents correspon al Consell de Govern, amb l'informe previ favorable del Consell Social.

En virtut del que precedeix, es pren el següent

ACORD

PRIMER.- Informar favorablement el canvi de nom de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona pel d'Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona i les denominacions i acrònims del nom de l'Escola següents:

- Català: Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona (EEABB)
- Castellà: Escuela de Ingeniería Agroalimentaria y de Biosistemas de Barcelona (EEABB)
- Anglès: Barcelona School of Agri-Food and Biosystems Engineering (EEABB)

Barcelona, 7 d'abril de 2020

INFORME JUSTIFICATIU PER LA PROPOSTA DE CANVI DE NOM DE L'ESCOLA SUPERIOR D'AGRICULTURA DE BARCELONA (ESAB)

1 ANTECEDENTS HISTÒRICS

L'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona es va fundar al 1912 per la Mancomunitat de Catalunya, amb Prat de la Riba al capdavant. L'ESAB va ser fundada amb l'objectiu d'aportar coneixement científic i tecnològic a l'agricultura i la ramaderia del país i així poder abastir d'aliments a una població creixent. En la primera etapa de l'Escola s'impartien tres nivells de formació: Grau Elemental de Tècnic Agrícola (3 anys), Grau Superior d'Enginyer Agrícola (5 anys) i Grau Complementari de Professor d'Agricultura (Recerca).

A partir de 1940, l'Escola ('Escuela de Peritos Agrícolas y Superior de Agricultura') quedà vinculada a la Diputació de Barcelona i va perdre la capacitat d'impartir estudis superiors d'Enginyeria Agrícola. És en el 1966 quan l'Escola, llavors anomenada 'Escuela de Ingeniería Técnica Agrícola y de Especialidades Agropecuarias', va començar a impartir la titulació de "Ingeniero Técnico Agrícola" en les especialitats de "Explotaciones Agropecuarias", "Industrias de Fermentación" i "Mecanización Agraria".

En el 1976 esdevé una Escola adscrita a la UPC denominant-se "Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Agrícola de Barcelona" (EUETAB), començant així un llarg procés d'integració a la universitat pública catalana. En aquell moment es posen en marxa els plans d'estudi de les titulacions: Enginyer Tècnic Agrícola en les especialitats de Explotacions Agropecuàries, d'Hortofructicultura i Jardineria i d'Indústries Agràries i Alimentàries. En aquell moment ja s'obre un debat sobre com s'havia d'anomenar l'Escola, doncs dins del sistema universitari Català les escoles d'Enginyeria es diferencien en Escoles d'Enginyeria Tècnica (impartien només el primer cicle, Enginyeries Tècniques), Escoles d'Enginyeria Superior (impartien les Enginyeries Superiors), o Escoles d'Enginyeria Tècnica i Superior (impartien els dos cicles).

Paral·lelament, en la dècada dels setanta, neix l'Escola Tècnica i Superior d'Enginyeria Agrària de Lleida la qual imparteix les docències en agronomia de manera cíclica: un primer cicle en les Enginyeries Tècniques, un curs 'pont' i posteriorment l'Enginyeria Superior en Agrònoms. En aquest context la llavors EUETAB, i amb l'aspiració de poder impartir el cicle Superior, treballa per recuperar el nom històric i incorporar l'adjectiu de 'Superior' en el nom de l'Escola amb la idea que s'obririen noves oportunitats. En el 1980 la Diputació de Barcelona aprova la recuperació del nom històric de l'Escola i passa de nomenar-se l'EUETAB, Escola Superior d'Agricultura de Barcelona (ESAB). En aquest període es produeix un impuls en la recerca i es posen en marxa cursos de postgrau en Jardineria i Paisatgisme i en Aqüicultura, així com un màster en Viticultura i Enologia. Malgrat els esforços efectuats per l'ESAB a fi de realitzar estudis d'Enginyeria Agronòmica, els òrgans competents de la Generalitat de Catalunya juntament amb la Universitat de Lleida mai van facilitar la implantació del segon cicle d'Enginyer Agrònom a l'ESAB.

El procés d'integració de l'ESAB a la UPC passa per la creació, l'any 1999, del Consorci de l'Escola Industrial de Barcelona (CEIB), produint-se la integració final al sistema universitària català el dia 1 de gener de 2008. En aquest període l'ESAB deixa les instal·lacions de l'Escola Industrial de Barcelona, al carrer Urgell, i al

gener de 2005, l'Escola ocupa les noves instal·lacions localitzades al Campus del Baix Llobregat de la UPC a Castelldefels.

El curs 2008-2009, l'ESAB inicia la participació en diversos Màsters oficials: Sistemes Agrícoles Periurbans, Agricultura per al Desenvolupament, Paisatgisme, Aqüicultura i Enginyeria Biotecnològica. El curs 2009-2010, l'ESAB inicia la docència dels nous graus en Enginyeria Agrícola, Enginyeria Agroambiental i del Paisatge, Enginyeria Alimentària i Enginyeria dels Sistemes Biològics i en el curs 2014-15 s'inicia el Màster universitari en Tecnologies Facilitadores per a la Indústria Alimentària i de Bioprocessos.

Des del curs 2015-2016 també s'imparteix docència en el Grau Interuniversitari en Ciències Culinàries i Gastronòmiques, amb la Facultat de Farmàcia de la UB i el CETT. El curs 2018-2019 s'inicia el Grau en Ciències Agronòmiques que suposa l'extinció dels graus Enginyeria Agrícola i Enginyeria Agroambiental i del Paisatge. Així mateix, 2019-2020 comença el Grau en Paisatgisme. L'ESAB també participa en el Grau en Ciències i Tecnologies del Mar des del curs 2018-2019.

Després de llargues negociacions i treball conjunt entre les 4 universitats catalanes que imparteixen docència en l'àmbit de l'enginyeria agroalimentària, URV, UdG, UPC i UdL, s'aconsegueix que el Màster Oficial d'Enginyeria Agronòmica sigui un màster compartit entre les 4, passant a ser Màster Interuniversitari (<http://www.masteragro.udl.cat/ca>) iniciant-se en el curs 2019-2020.

2 MARC ACTUAL DINS DE LA UPC, I EN EL CONTEXT DE L'ESTAT

En el marc europeu, l'Agronomia/agricultura majoritàriament es troba ubicada en els departaments o facultats de ciències, i la majoria d'estudis relacionats no incorporen la part més d'enginyeria. A Espanya la professió de l'Enginyer Tècnic Agrícola en totes les seves especialitats és una professió regulada pel BOE num.4 3 de 19 de febrer de 2009

Si ens fixem en les universitats de la província de Barcelona que estem impartint docència en l'àmbit agroalimentari, a més de la UPC, estan la UB, la UAB i la UVic (estudis en extinció). En l'àmbit de Catalunya cal també considerar la Universitat Rovira i Virgili, la de Lleida, i la de Girona.

És en la primera dècada dels 2000, quan la UB fa una aposta clara per sector de l'alimentació, creant el Campus de l'Alimentació de Torribera a Santa Coloma de Gramanet (<http://www.ub.edu/estudis/es/mastersuniversitaris/agrobiologia/presentacion>).

La UB, imparteix diversos màsters vinculats a la Facultat de Biologia, lligats a l'agricultura com són 'Màster en Agricultura Ecològica' (<http://www.ub.edu/masterae/>) o el 'Màster en Agroecologia ambiental' (<http://www.ub.edu/estudis/es/mastersuniversitaris/agrobiologia/presentacion>).

En quant als estudis de grau, tant en la UB, i vinculats a la Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació en el Campus de Torribera, com en la UAB, vinculat a la Facultat de Veterinària, s'està impartint el grau de Ciències i Tecnologia dels Aliments. Aquest grau estimem que és la principal competència per als estudiants del grau d'Enginyeria Alimentària de la UPC.

A la Universitat Rovira i Virgili el Grau en Enginyeria de Bioprocessos Alimentaris s'imparteix en l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Química i a la Universitat de Girona el Grau en Enginyeria Agroalimentària s'imparteix a l'Escola Politècnica Superior.

En el marc espanyol, s'ha donat el canvi de nom d'alguna escola, sent els noms actuals els que s'indiquen en la Taula 1.

TAULA 1 ALGUNS NOMS DE CENTRES UNIVERSITARIS QUE IMPARTEIXEN DOCÈNCIA EN L'ÀMBIT AGROALIMENTARI

Nom Centre	Universitat
Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària	Universitat de Lleida
Facultat de Veterinària	Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Farmàcia i ciències de l'alimentació	Universitat de Barcelona
Escuela Técnica Superior de Ingeniería Agronómica, Alimentaria y de Biosistemas	Universidad Politécnica de Madrid
Escuela Técnica Superior de Ingeniería Agronómica y del Medio Natural	Universidad Politécnica Valencia
Escuela Técnica Superior de ingeniería Agronómica y de Montes	Universidad de Córdoba
Escuela Técnica Superior de Ingenierías Agrarias Palencia	Universidad de Valladolid
Facultad de Ciencias Agrarias i Ambientales	Universidad de Salamanca
Centro de Biotecnología Alimentaria	Universidad de Burgos
Escuela Técnica Superior de Ingenieros Agrónomos y de Montes	Universidad de Castilla la Mancha
Escuela de Ingenierías Agrarias	Universidad de Extremadura
Escuela Técnica Superior de Ingeniería Agronómica	Universidad de Sevilla
Escuela Técnica Superior de Ingieros Agrónomos	Universidad Pública de Navarra
Wageningen Food & Biobased Research	Wageningen University
AgroparisTech	ParisTech
The Faculty of Agriculture	University Bonn
Departmet of Biosystems and Agricultural Engineering	University of Kentucky
College of Agricultural and Environmental sciences	University of Davis (CA)
Agricultural and Food Sciences	Università di Bologna
Agricultural and Environmental Sciences	University of California, Davis

En relació a les escoles d'enginyeria de la Universitat Politècnica de Catalunya, observem que la denominació de les escoles no segueix una patró únic, en alguns casos s'indica el lloc geogràfic (Vilanova, Manresa, Terrassa, Barcelona) en d'altres l'àmbit (arquitectura, camins, industrials,...) en d'altres les dues.

3 L'ESAB A L'ACTUALITAT

Actualment l'ESAB imparteix 3 graus en l'àmbit de les Enginyeries i el grau de Paisatgisme conjuntament amb l'Escola d'Arquitectura de Barcelona:

- Enginyeria en Ciències Agronòmiques (des del 2019) fusió dels graus d'Enginyeria Agrícola i Enginyeria Agroambiental i del Paisatge. Te dues mencions i en cada una d'elles es recullen les competències professionals corresponents a Enginyer Tècnic en Hortofruccultura i Jardineria i d'Enginyer Tècnic en Explotacions Agropecuàries.
- Enginyeria Alimentaria (des del 2009) recull les competències professionals de l'Enginyer Tècnic en Indústries Alimentàries.
- Enginyeria en Sistemes Biològics (des del 2009), sense antecedents en estudis universitaris a nivell de l'estat espanyol, però sí a UC-Davis (<https://www.ucdavis.edu/graduate-programs/biological-systems-engineering>). És un grau blanc, sense atribucions.
- Grau en Paisatgisme (des de 2019)

Evolució històrica dels estudiants matriculats de nou en cada un dels graus.

Tal i com s'observa en les figures 1 i 2, amb l'oferta dels nous graus els estudiants de nou ingrés de l'ESAB es distribueixen de diferent manera. El Grau en Sistemes Biològics és el que té una major demanda en el curs 2019-2020, des de la seva implantació ha oscil·lat entre el 24% i el 36%, quedant sempre coberta la seva oferta al juliol, això ha representat un total de entre 50-60 estudiants de nou ingrés. Per contra el grau d'Eng. Alimentaria, malgrat ha oscil·lat entre el 22% i el 35%, la incorporació de nous estudiants es produeix en un percentatge molt alt en la matrícula d'octubre i no és per a ells una primera opció, és possible que molts vinguin per no poder accedir als estudis de Ciència i Tecnologia dels Aliments (UB, UAB).

Els estudiants de nou ingrés en l'àmbit de l'agricultura i paisatgisme (abans Eng. Agroambiental i Paisatge i actualment Eng. Ciències Agronòmiques i Grau en Paisatgisme) des del 2009 fins avui no han superat mai el 50% dels estudiants de nou ingrés, arribant el curs 2019-2020 al 23% i el 38% els graduats.

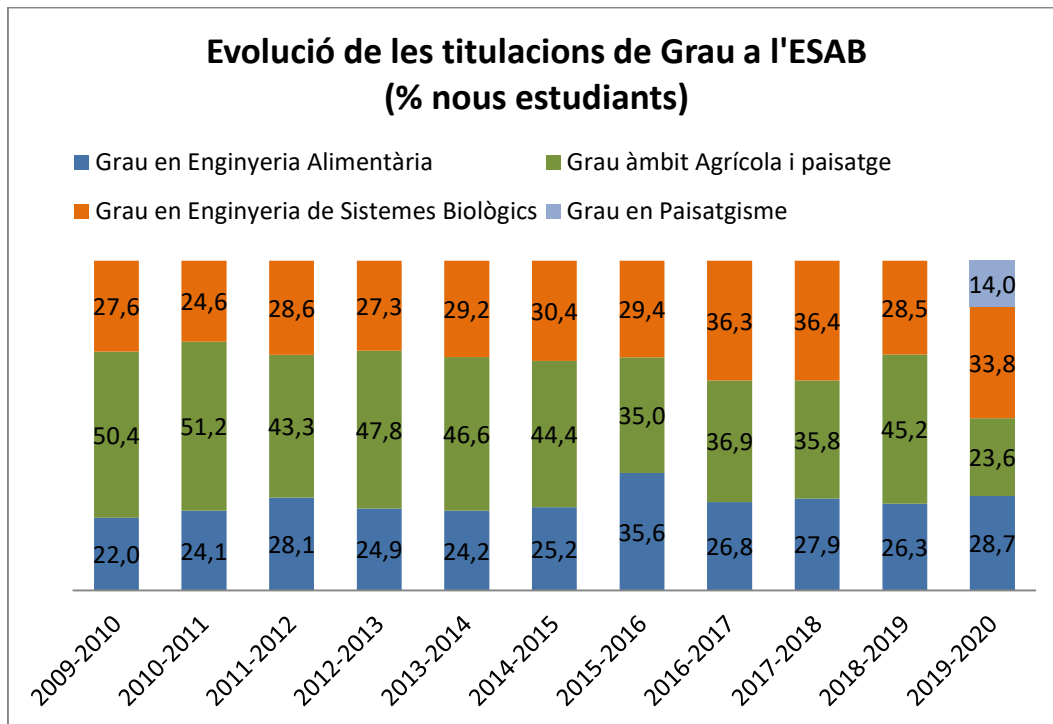

FIGURA 1 EVOLUCIÓ DELS ESTUDIANTS MATRICULATS A L'ESAB ELS 10 DARRERS CURSOS.

En la figura 2 en relació als graduats, també observem una tendència a augmentar els graduats en Eng. Sistemes Biològics i Eng. Alimentària.

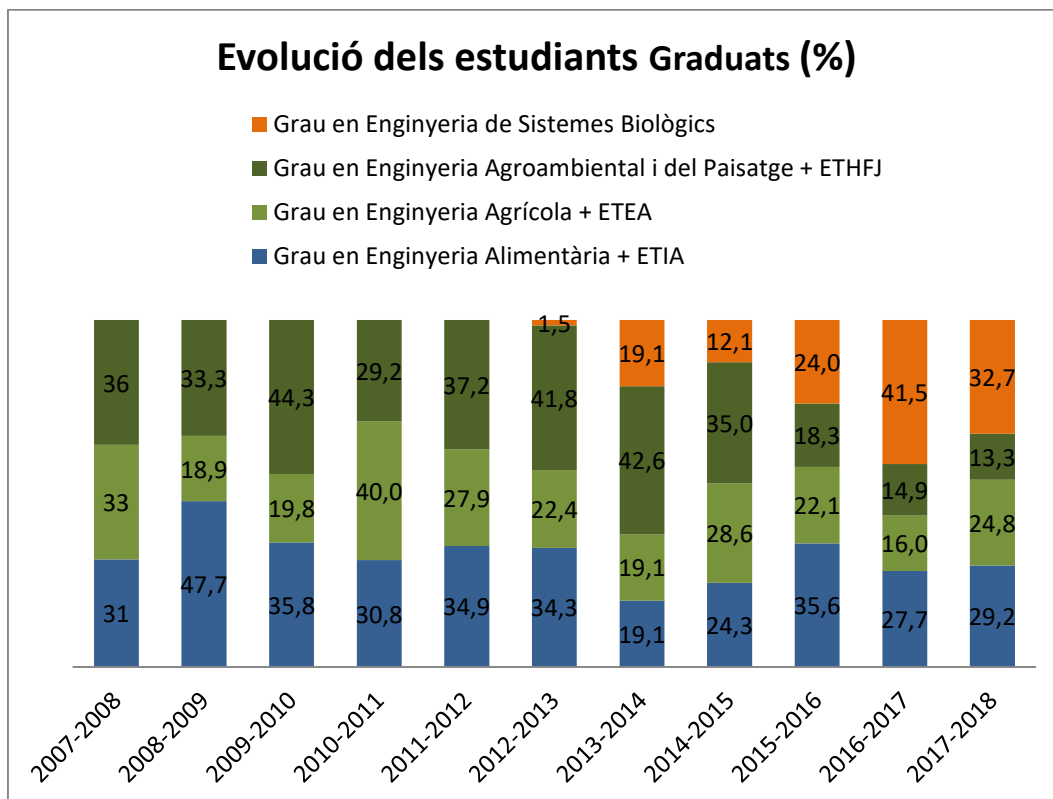

FIGURA 2 EVOLUCIÓ ESTUDIANTS GRADUATS (%) SEGONS GRAUS I AMB ENGINYERIA TÈCNICA

En aquest context entenem que ens cal trobar un nom que descrigui millor les vocacions dels nostres estudiants i connecti millor amb les inquietuds socials i de la joventut. Un canvi cap a l'ús del terme 'Alimentació' el valorem com a element clau per a posicionar l'ESAB en aquest àmbit. Avui des dels mitjans de comunicació fins a la Conselleria d'Agricultura Ramaderia Pesca i Alimentació, s'està fent un esforç per tal de visualitzar l'agricultura com un element clau de l'alimentació, donat que la major proporció de terra agrícola va destinada a la producció d'aliments, directament o indirectament, i és només una petita part del nostre territori la que va destinada a usos industrials (tèxtil, energètic....).

L'escola està present en l'àmbit del paisatgisme tant en el grau del Paisatge, de recent implantació, com en el Màster de Paisatge (MBLandArch) des del 2009. Tant l'un com l'altre són titulacions compartides amb l'ETSAB.

El Paisatgisme, tradicionalment a Catalunya i també en d'altres escoles d'Europa ha estat considerat entre Agricultura (que inclou tot el que fa referència a la gestió de les infraestructures verdes) i l'Arquitectura (dins de l'àmbit de urbanisme i disseny de l'espai), motiu pel qual entenem que no es convenient apropiarse del nom de 'paisatgisme' dins de les escoles que ho imparteixen.

4 SIGNIFICAT NOM ESCOLA SUPERIOR D'AGRICULTURA DE BARCELONA

Si analitzem el nom de l'ESAB,

ESCOLA , en l'entorn universitari fa referència als centres on s'imparteix Enginyeria

SUPERIOR, sense Enginyeria o Politècnica en el nom, no s'identifica la tipologia d'ensenyança.

AGRÍCOLA, en referència a l'Agricultura, segons definició de Viquipèdia, l'agricultura és el conjunt de coneixement i d'activitats que tenen per objecte l'explotació del medi natural, per mitjà del conreu de certes plantes i la domesticació d'alguns animals útils per a la producció d'aliments i altres productes d'interès econòmic....

Altres fonts la defineixen com 'l'art de cultivar la terra', i especifiquen que els que estudien les tècniques i la ciències aplicades a l'agricultura són els agrònoms i d'altra banda és l'agricultor el que treballa la terra i qui té els coneixement necessaris per cultivar.

En conseqüència si davant d'agricultura no hi ha Enginyeria o Tecnologia el nom en si mateix pot induir a pensar que és una escola de 'Capacitació Agrària'.

Barcelona, fa referència la ubicació de l'Escola des del 1912 fins al 2005, i possiblement portar-lo al nom suposa una avantatge, ja que el nom de Barcelona és un reclam a nivell internacional i un signe d'identificació per als ALUMNI, ja que tradicionalment i de manera col·loquial, el referent 'Barcelona' o 'Lleida' entre ells identifica ràpidament la seva formació.

5 PROPOSTA DE NOM

Les principals motivacions per al canvi de nom de l'ESAB, podrien resumir-se en les següents:

- L'escola actualment està centrada en el coneixement científic i tecnològic del sistema agroalimentari i a l'enginyeria dels biosistemes
- Els professors que participen en la docència per assolir les competències específiques de les titulacions, són en la gran majoria del Departament d'Enginyeria Agroalimentària i Biotecnologia.
- Tenim la voluntat de posicionar-nos fermament en l'àmbit 'Agro-Alimentari', la nostre ubicació en el Baix Llobregat i Barcelona afavoreix la nostra especialització. Des de l'agricultura (zona periurbana de Barcelona), la indústria alimentaria, el gran comerç (Mercabarna al capdavant), la gastronomia.
- Connectar amb la societat i els pre-Graus, incorporant el terme 'alimentació' de la mateixa manera que ho han fet altres centres

Bases /Eixos principals:

- En el nom de l'Escola s'ha de visualitzar el conjunt dels nostres graus i en els que els nostres estudiants estan enrolats
- Visualitzar-nos amb més claredat en el sector alimentari, ja que és un sector econòmic molt important en el nostre entorn geogràfic més immediat.
- Mantenir algun referent als nostres orígens, pel que els Alumni s'identifiquin, i no perdre la trajectòria històrica amb el canvi de nom

Paraules clau a plantejar, arguments:

- Incorporar el concepte 'aliments' en el nom, de la mateixa manera que ho han fet recentment altres Campus i Facultats i que són competència per l'ESAB.
- Mantenir el nom de Barcelona, ens ajudaria a mantenir el vincle amb els Alumni-ESAB, que en general estan molt lligats a l'Escola. En el nostre entorn i de manera col.loquial, existeixen les escoles de Lleida, Barcelona, URV i Girona. Perdre el nom seria perdre la identitat i requeriria explicació extra en els nostres entorns i administració pública.
- Valorar la bondat de mantenir la paraula Enginyeria o bé substituir-la per 'Tecnologia'
- Valorar la bondat d'afegir Biosistemes, possiblement per ser un terme molt genèric explicaria millor el conjunt de tots els graus, el problema (o no) és que s'allargaria el nom.
- Traducció a l'anglès amb bona sonoritat i amb paraules claus de repercussió en els buscadors 'Google,...'
 - o Agriculture school and university: 318.000.000 resultats
 - o Agrifood school universtity: 3.500.000
 - o Agri food school univeristy 28.100.00 (a vegades apareix Agri Food, o Agri-Food, o Agrifood)
 - o Agriculture food school university: 218.000.000
 - o Biosystems school and university: 11.000.000

La proposta que s'ha consensuat des de l'equip de direcció i s'ha donat el vist i plau des de rectorat, és

Escola d'Enginyeria AgroAlimentària i Biosistemes de Barcelona (EEABB).

JUNTA DE L'ESAB

Agnès Hereter Quintana, secretària acadèmica de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona,

FAIG CONSTAR

Que en la sessió de la Junta de l'ESAB de 24 de febrer de 2020, s'ha aprovat per majoria absoluta:

Proposar el canvi de nom de l'ESAB a **Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona (EEABB) (Acord J.ESAB/2020/01/01)**.

Es consultarà a serveis lingüístics UPC la correcció del nom.

La votació final va escollir entre dues propostes de nom:

- a) Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona (EEABB)
- b) Escola d'Enginyeria de Biosistemes i Agroalimentària de Barcelona (EEBAB)

Vots favorables proposta "a": 20

Vots favorables proposta "b": 1

Vots en blanc: 3

I, perquè consti, i als efectes informatius, signo aquest document.

Castelldefels, 24 de febrer de 2020